

***ΕΘΙΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΘΡΑΚΗ***

- Η περίοδος του Δωδεκαημέρου, που αρχίζει από την παραμονή των Χριστουγέννων και τελειώνει την παραμονή των Θεοφανίων, ήταν ανέκαθεν σημαντική από άποψη εθιμικής και λαογραφικής παρουσίας των κατοίκων των χωριών της Θράκης. Τα λατρευτικά έθιμα του Δωδεκαημέρου είναι άρρηκτα συνυφασμένα με τη Χριστιανική πίστη, τον κύκλο της ζωής στην ύπαιθρο και πληθώρα λαϊκών δοξασιών, που έλκουν τις απαρχές του στην αρχαιότητα.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

- Την Παραμονή των Χριστουγέννων το πρωί ομάδες παιδιών έψαλαν τα κάλαντα και μετέφεραν το μήνυμα της γέννησης του Χριστού σε κάθε σπίτι στις γειτονιές των χωριών και των πόλεων της Θράκης. Εκτός από το τρίγωνο χρησιμοποιούσαν και άλλα μουσικά όργανα, όπως τύμπανο ή ταραμπούκα, κλαρίνο κ.ά. Στα παιδιά συνήθως κερνούσαν γλυκά ή ξηρούς καρπούς και σπανίως νομίσματα.

ΤΟ ΕΘΙΜΟ "ΤΑ ΕΝΝΙΑ ΦΑΓΙΑ"

- Στο τραπέζι, το βράδυ της παραμονής των Χριστουγέννων, οι γυναίκες εξακολουθούν να φροντίζουν να υπάρχουν τα «εννιά φαγιά» (εννέα φαγητά), όσοι και η μήνες της κύησης της Παναγιάς και όλα νηστίσιμα. Το τραπέζι συνήθως περιελάμβανε **λάχανο τουρσί με φασόλια**, ενώ δεν έλειπε το **ψωμί**, το **κρεμμύδι**, το **μέλι**, το **σαραγλί**, το **καρπούζι ή το πεπόνι** (που τα συντηρούσαν στα άχυρα), αλλά και «**βαρβάρα**», καθώς συμπίπτει με τα 20ημερα της Αγίας Βαρβάρας. Το κάθε ένα από τα φαγητά έχει το δικό του **συμβολισμό** (το καρπούζι μεγάλη παραγωγή όσα και τα σπόρια του, το κρασί για να προοδεύσει η οικογένεια όπως αναπτύσσεται η κληματαριά κ.ο.κ.). Μεταξύ των εδεσμάτων ξεχωριστή θέση κατέχει το **Χριστόψωμο**. Η διαφορά με τα άλλα συνήθη ψωμιά είναι ο πλούσιος του στολισμός με διάφορα κεντήματα (κεντίδια) ή «**πλουμίδια**» με παραστάσεις από την αγροτική παραγωγή. Στο νηστίσιμο αυτό τραπέζι οι συνδαιτυμόνες ζητούν ο ένας από τον άλλο **συγχώρεση** και η οικοδέσποινα **θυμιατίζει τα φαγητά** πριν καταναλωθούν.

Οι καλικάντζαροι είναι εδώ

- Οι Καλικάντζαροι, σύμφωνα με την λαϊκή φαντασία, βρίσκουν την ευκαιρία να αλωνίσουν τον κόσμο από τα Χριστούγεννα μέχρι τα Φώτα, τότε δηλαδή που τα νερά είναι «αβάφτιστα». Η όψη τους τρομακτική, οι σκανδαλιές τους απερίγραπτες και ο μεγάλος φόβος τους η φωτιά γι αυτό και ποτέ δεν σβήνει στα τζάκια των Θρακιωτών. Και στις περιοχές της Θράκης εμφανίζεται το έθιμο των μεταμφιέσεων, που φαίνεται πως έχει σχέση με τους καλικάντζαρους. Οι μεταμφιεσμένοι, που λέγονται Μωμόγεροι, Ρογκάτσια ή Ρογκατσάρια, φοράνε τομάρια ζώων (λύκων, τράγων κλπ) ή ντύνονται με στολές ανθρώπων οπλισμένων με σπαθιά. Γυρίζουν στο χωριό τους ή στα γειτονικά χωριά, τραγουδούν και μαζεύουν δώρα. Παλιότερα, που είχαν κόσμο πολύ τα χωριά, όταν συναντιόταν δύο παρέες, μάχονταν στα ψέμματα μεταξύ τους, ώσπου η μία ομάδα να νικήσει και η άλλη να δηλώσει υποταγή.

Παραδοσιακά Κάλαντα της Πρωτοχρονιάς: “Σε αυτό το σπίτι που ήρθαμε πέτρα να μη ραγίσει κι ο νοικοκύρης του σπιτιού χίλια χρόνια να ζήσει”

- Στις πόλεις και τα χωριά της Θράκης ακούγονται ακόμη και σήμερα την Παραμονή της Πρωτοχρονιάς τα παραδοσιακά κάλαντα με πολλές παραλλαγές. Ομάδες παιδιών από νωρίς το πρωί τραγουδούν το χαρούμενο γεγονός της έλευσης του νέου χρόνου, μοιράζοντας ευχές για καλοτυχία, ευημερία, προκοπή, αλλά και παινέματα προς τους ιδιοκτήτες των σπιτιών που επισκέπτονται για να ψάλουν τα κάλαντα.

Η πρώτη επίσκεψη

- Η πρώτη επίσκεψη που γίνεται μετά την εκκλησία είναι αυτή των βαφτιστικών στα σπίτια των νονών. Έτσι, οι νουνοί αφού φιλοδώρησουν τους βαπτιστικούς τους, αφού τους φορτώσουν με πολλούς ξηρούς καρπούς, τους αποστέλλουν με δώρα για τους σπιτικούς.

Το ποδαρικό μετράει

- Πολλοί άνθρωποι είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί ακόμα και σήμερα για το ποιος θα κάνει ποδαρικό στο σπίτι τους. Έτσι από την παραμονή λένε σε κάποιο δικό τους άνθρωπο, που τον θεωρούν καλότυχο και γουρλή, να έρθει την Πρωτοχρονιά να τους κάνει ποδαρικό. Συνήθως κάποιο νεαρό αγόρι, ακόμη κι όταν δεν είναι συγγενής είναι κάποιος από τη γειτονιά. Μόλις μπει στο σπίτι τον βάζουν να πατήσει ένα σίδερο για να είναι όλοι σιδερένιοι και γεροί μέσα στο σπίτι κατά τη διάρκεια του νέου χρόνου. Η νοικοκυρά φιλεύει τον άνθρωπο που κάνει ποδαρικό για το καλό του χρόνου.

*ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΙ ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΜΕ ΥΓΕΙΑ
ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ Ο ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ!!!*

